

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії політології та міжнародних відносин
Кафедра всесвітньої історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія міжнародних відносин ХХ – п.ХХІ ст.

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Історія. Археологія»

Спеціальність 032 «Історія. Археологія.»

Галузь знань 03 гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 11 від “2” червня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Історія міжнародних відносин ХХ ст.»
Рівень вищої освіти	
Викладач (-і)	Бурачок Лілія Василівна
Контактний телефон викладача	0677155524
Е-mail викладача	liliiia.burachok@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Денне, заочне, дистанційне.
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewAllCourseInCategory&id_cat=46
Консультації	
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна покликана розкрити основні тенденції розвитку світової політики й дипломатії в новітній історії та особливостей функціонування новітніх систем міжнародних відносин, що існували протягом ХХ ст. Вироблення навиків аналізу міжнародних відносин і зовнішньої політики провідних держав світу з урахуванням історичного досвіду, факторів об'єктивного та суб'єктивного характеру, національних інтересів кожного автора міжнародних відносин; отримання знань, основних теорій, доктрин світової політики, загальної міжнародної проблематики, регіональної специфіки, сприяння розумінню взаємозалежності країн світу, особливо в умовах сучасних процесів глобалізації.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета: Запропонований курс покликаний поглибити історичні знання студентів з історії міжнародних відносин ХХ ст. і є складовою частиною системно фахової підготовки. Його актуальність обумовлюється насамперед складністю і суперечливістю міжнародних відносин західних і східних країн у ХХ ст. Мета спецкурсу полягає в тому, щоб дати студентам знання з теорії і методології джерелознавства, практичні навички роботи з історичними джерелами, інформацію про існуючі письмові джерела. Студенти повинні ознайомитись з найвідомішими документами і матеріалами з «Історії міжнародних відносин 1945– поч.. ХХІ ст.», вміти їх аналізувати та використовувати в навчальному і науковому процесі.</p> <ul style="list-style-type: none"> o визначити зміст історії міжнародних відносин ХХ, як одного з важливих етапів всесвітньої історії. o самостійно опрацьовувати документальний матеріал, наукову, та іншу літературу; o пов'язувати матеріал курсу історії міжнародних відносин ХХ із всесвітньо-історичним процесом; систематично доповнювати бібліографію тем курсу новинами наукової літератури, джерелами ; • самостійно обґрунтувати свої висновки і узагальнення • застосовувати методи наукового дослідження при вивченні історії міжнародних відносин ХХ ст.; • застосовувати отримані знання при написанні реферативних, курсових, кваліфікаційних, дипломних, магістерських робіт, організації науково-дослідної роботи, підготовці наукових виступів на конференціях, диспутів, круглих столів тощо. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Загальні компетентності:	
<p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність працювати автономно. ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p>	
Спеціальні (фахові) компетентності	
<p>СК01. Здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні, етнографічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію. СК02. Здатність здійснювати історичні, археологічні й етнологічні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук. СК10. Усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики. СК12. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.</p>	

Програмні результати навчання

ПР01. Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень.
 ПР02. Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науково-популярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються питань історії, археології та етнології.
 ПР04. Застосовувати у професійній діяльності у сфері історії та археології сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень і реалізації освітніх та інноваційних проєктів.
 ПР10. Узагальнювати результати власних наукових досліджень і презентувати їх у доповідях, публікаціях державною та іноземною мовами із дотриманням принципів академічної доброчесності та професійної етики.
 ПР11. Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.

5. Організація навчання курсу

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30
семінарські заняття / практичні / лабораторні	14
самостійна робота	46

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
	ІА		Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год		
	лекції і	семінар и	самост. роб
Тема 1. Становлення Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин	2	2	3
Тема 2. Розпад Вашингтонської системи в 1931-1933 рр.	2	2	3
Тема 3. Міжсоюзницькі відносини в 1941-1945 роках.	2	2	3
Тема 4. Німецьке питання	2	2	3
Тема 5. Створення регіональних військово-політичних союзів, їх мета і діяльність.	2	2	3
Тема 6. Деколонізація.	2	2	3
Тема 7. Міжнародні відносини наприкінці ХХ ст. і на початку ХХІ ст.	2	2	3
Тема 8. <i>Дипломатія провідних держав і міжнародні відносини напередодні й під час Першої світової війни.</i>	2		3
Тема 9. Міжнародні відносини в Європі в міжвоєнний період: зовнішня політика провідних держав і перші проєкти європейської інтеграції.	2		3
Тема 10. Початок „холодної війни” і структурне закріплення біполярної системи повоєнного світу	2		3
Тема 11. Створення ООН. Паризька мирна конференція 1946 р.	2		3
Тема 12. Становлення постмодерної системи міжнародних відносин, глобалізація і зовнішньополітичний курс США	2		3
Тема 13. Розвиток європейської інтеграції. Європейський Союз в умовах нового світового порядку.	2		3
Тема 14. Глобальні аспекти міжнародної безпеки, конфліктні зони у світі і проблема реформування ООН.	2		3

Тема 15. Закінчення „холодної війни”. Кінець Ялтинсько- Потсдамської системи міжнародних відносин (1989-1991 рр.)	2		4																												
ЗАГ.	30	14	46																												
6. Система оцінювання курсу																															
Загальна система оцінювання курсу	<p>100-бальна.</p> <p>Контроль знань і умінь студентів здійснюється шляхом обговорення й оцінювання виступів і рефератів на семінарських заняттях, проведення письмових контрольних робіт за підсумками вивчення матеріалу першого та другого змістових модулів, співбесід і перевірки конспектів у ході відпрацювання студентами пропущених занять і отриманих негативних оцінок.</p> <table border="1" data-bbox="523 577 1473 1137"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th rowspan="2">ОцінкаЕС TS</th> <th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</th> <th>для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90 – 100</td> <td>A</td> <td>відмінно</td> <td rowspan="5">зараховано</td> </tr> <tr> <td>80 – 89</td> <td>B</td> <td rowspan="2">добре</td> </tr> <tr> <td>70 – 79</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>60 – 69</td> <td>D</td> <td rowspan="2">задовільно</td> </tr> <tr> <td>50 – 59</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>26 – 49</td> <td>FX</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td>не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>0-25</td> <td>F</td> <td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> <td>не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table>			Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаЕС TS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	90 – 100	A	відмінно	зараховано	80 – 89	B	добре	70 – 79	C	60 – 69	D	задовільно	50 – 59	E	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаЕС TS	Оцінка за національною шкалою																													
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку																												
90 – 100	A	відмінно	зараховано																												
80 – 89	B	добре																													
70 – 79	C																														
60 – 69	D	задовільно																													
50 – 59	E																														
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																												
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																												
Вимоги до письмової роботи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Логічна послідовність та чіткість у викладенні матеріалу; 2. Повнота та обґрунтування відповідей на поставлені запитання; 3. Самостійність мислення, критична оцінка тієї чи іншої концепції, співвідношення їх з іншими; 4. Викладення своєї позиції або обґрунтованого приєднання до вже викладеної концепції чи думки; 4. Вміння робити висновки з розглянутих питань; 5. Вміння аналізувати джерела. 																														
Семінарські заняття	<p>Загальні критерії оцінювання:</p> <p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, аналізує причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє інтегровано застосувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>																														
Самостійна робота та індивідуальне завдання	<p>Самостійна робота здобувача є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Метою самостійної роботи є вдосконалення навичок і вміння працювати з науковою літературою та джерелами.</p>																														

	Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем здійснюється у вигляді тестового контролю. Індивідуальне завдання – написання есе на запропоновану тему.
Умови допуску до підсумкового контролю.	Форма і терміни семестрового контролю визначаються навчальним планом. Здобувач (ка) допускається до підсумкового контролю за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» і виконання усіх видів робіт, набору 25 і більше балів. Отриманий в результаті здачі екзамену бал додається до виставлених балів за семінарські заняття і складає підсумковий семестровий бал.
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю – екзамен. Форма здачі екзамену – письмова. Семестровий підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Для того, щоб одержати допуск, необхідно виконати всі види роботи і набрати не менше 25 балів. Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 20 балів), балу за контрольну роботу (максимально 20 балів) і балу за індивідуальну роботу (максимально 10 балів) та балу за іспит (50 балів) та в сукупності становить максимально 100 балів. Форма здачі іспиту письмова.

7. Політика курсу

Письмові роботи:

Контрольна письмова робота має бути виконана на 4 семінарському занятті.

Академічна доброчесність:

Як викладач, так і здобувач, повинні дотримуватися «Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» та Кодексу честі ПНУ <https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

У випадку запозичених робіт, відсутності посилань на використані джерела, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) викладач виставляє негативну оцінку та пропонує повторно виконати необхідний вид роботи.

Відвідування занять:

Відвідування занять та активна участь у роботі семінарів є обов'язковою умовою. Участь у семінарських заняттях може проходити у таких формах: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії тощо.

Політика курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності на лекції чи семінарському занятті, отримання негативної оцінки або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – середа, 14.00 год. – 15.00 год.

Пропущене заняття здобувач може «відпрацювати» у формі, визначеній викладачем та кафедрою. Як правило «відпрацювання» проходить в усній формі, вирішенні тестових завдань тощо. Під час занять дозволяється користування мобільним телефоном виключно для навчальних цілей.

Неформальна освіта: Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Афоній Е.А., Бандурка О.М., Мартинов А.Ю. Велика розтока. (глобальні проблеми сучасності: соціально-історичний аналіз). К., 2002.
2. Білорус О. Глобалізація і національна стратегія України. К., 2001.
3. Бруз В.С. ООН і врегулювання міжнародних конфліктів. К., 1995.
4. Віднянський С.В., Мартинов А.Ю. Україна в Організації Об'єднаних Націй: 60 років участі у розв'язанні найважливіших міжнародних проблем. К., 2005.
5. Газін В.П., Копилов С.А. Новітня історія країн Європи та Америки 1918-1945 рр. : Підручник для студентів вузів. К., 2003.
6. Гелей С.Д., Рутар С.М. Політико-правові системи світу : Навчальний посібник. К., 2006.
7. Демони миру та боси війни. Соціальні конфлікти посткомуністичної доби. К., 1997.
8. Дюррозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. К., 1995.
9. Зленко А.М. Дипломатія і політика. Україна в процесі динамічних геополітичних змін. Харків, 2003.'
10. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Анотована
11. історична хроніка міжнародних відносин (1991-2003) / Відп. ред. С.В. Віднянський. К., 2004.
12. Іваницька О.П. Новітня історія країн Європи та Америки. 1918-1945: Навчальний посібник. Вінниця, 2004.
13. Історія Центрально-Східної Європи. Львів, 2001.
14. Кульчицький С.В. Україна і Росія: переваги і небезпеки „особливих відносин”. Роздуми історика. К., 2004.
15. Литвин В. Європа чи Євразія? К., 2004.

16. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945-70-ті роки) / В.А. Манжола, М.М. Білоусов, Л.Ф. Гайдуков та ін. К., 1999.
17. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980-2000 роки) / Л.Ф. Гайдуков, В.Г. Кремень, Л.В. Губерський та ін. К., 2001.
18. Орлова Т.В. Історія сучасного світу : Навч. посіб. К., 2006.
19. Перепелиця Г.М. Асиметричні стратегії в гарантуванні міжнародної безпеки // Політика і час. 2005. №7. С. 64-73.
20. Світова та європейська інтеграція: Навчальний посібник / За заг. ред. Я.Й. Малика. Львів, 2005.
21. Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т. / Редкол.: Л.В. Губерський (голова) та ін. К., 2004.
22. Ціватий В.Г. Дипломатія і підготовка дипломата ХХІ століття: традиції, інновації, моделі // Науковий вісник Дипломатичної академії України. К., 2004. Вип. 10.-Ч.І.-С. 11-31.
23. Ціватий В.Г. Копти - християнські осередки в мусульманському світі: історія, політика, дипломатія, право (проблеми політичної регіоналістики) // Науковий вісник Дипломатичної академії України. К., 2003. Вип. 8. С. 396-423.

Викладач кандидат історичних наук, доцент Бурачок Л.В.